

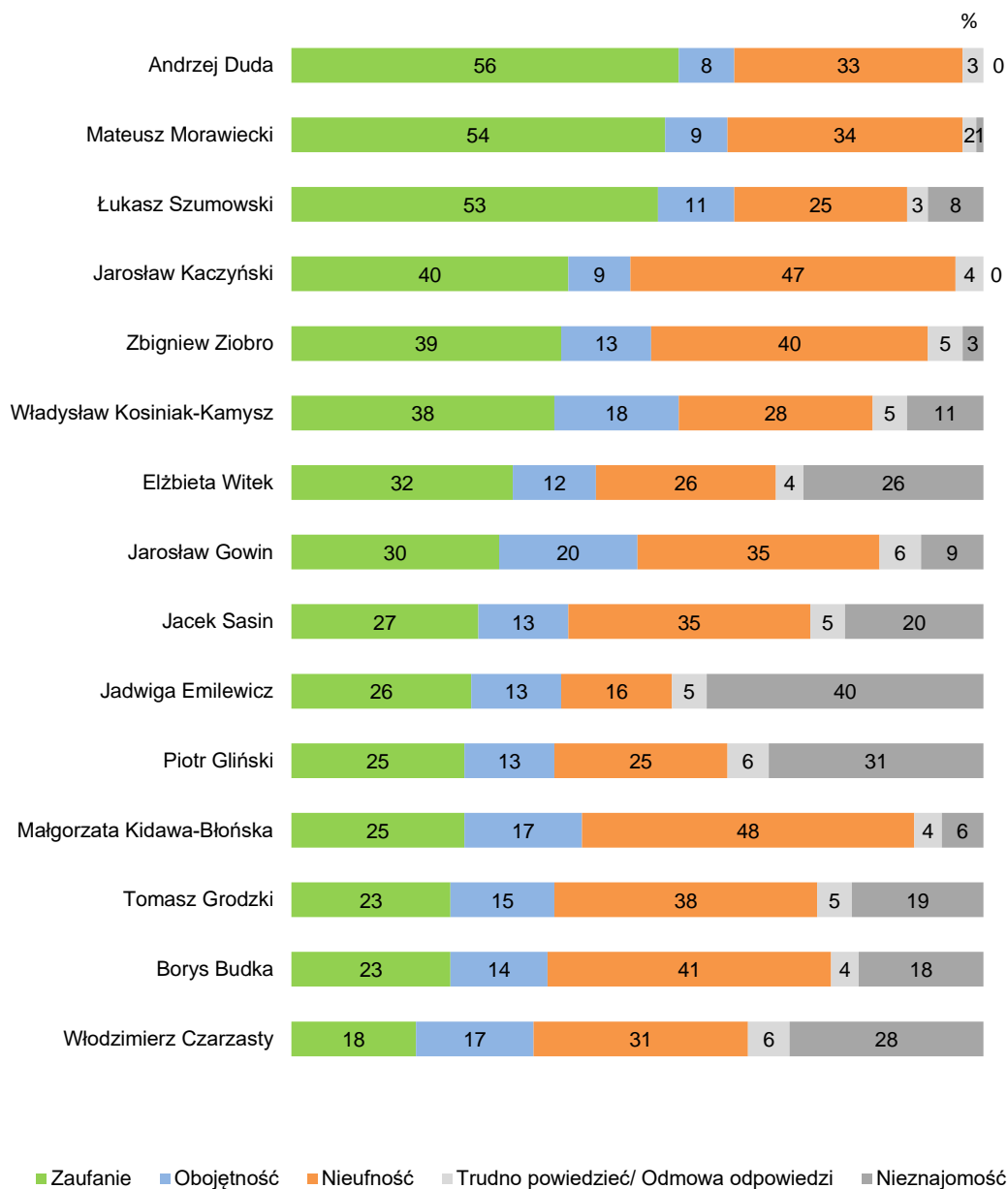
Zaufanie do polityków na przełomie maja i czerwca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków na przełomie maja i czerwca

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (359) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 22 maja do 4 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1308 osób (w tym: 61,6% metodą CAPI, 24,4% – CATI i 14% – CAWI).

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom – staramy się uwzględniać inne znaczące w danym okresie postaci sceny politycznej. Badanie, którego wyniki tu prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Ze względu na sytuację epidemiczną realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał sposób przeprowadzenia wywiadu – wywiad bezpośredni z udziałem ankietera, wywiad telefoniczny albo samodzielne wypełnienie ankiety przez internet, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS¹. Ten sposób realizacji wymusił pewne ustępstwa, jeśli chodzi o długość listy nazwisk polityków poddawanych ocenie badanych. W tym miesiącu jest ona nieco krótsza niż zwykle. Nie uległ natomiast zmianie sposób zadawania pytań oraz prezentacji wyników.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (359) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 22 maja do 4 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1308 osób (w tym: 61,6% metodą CAPI, 24,4% – CATI i 14% – CAWI).

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Tak jak dotychczas najwięcej deklaracji zaufania zbiera urzędujący prezydent. Zaufanie do Andrzeja Dudy wyraża jednak obecnie mniej badanych niż w marcu br., niedługo po wybuchu pandemii. Na przełomie maja i czerwca obecnemu prezydentowi ufało 56% ankietowanych (spadek o 6 punktów procentowych). Trochę większy niż w marcu jest też odsetek badanych, którzy deklarują nieufność w stosunku do głowy państwa. Nastawienie takie ma obecnie co trzeci ankietowany (33% – wzrost o 4 punkty).

Słabsze od ostatnio rejestrowanych są także notowania premiera Mateusza Morawieckiego. Zaufaniem obdarza go 54% ankietowanych (w porównaniu z marcem spadek o 5 punktów procentowych), nie ufa mu 34% respondentów (wzrost o 4 punkty).

Nieznacznie mniej osób ufa ministrowi zdrowia Łukaszowi Szumowskiemu (53% deklaracji zaufania). Nieufność wyraża co czwarty ankietowany (25%). Przewaga ocen pozytywnych nad negatywnymi jest zatem więcej niż dwukrotna, większa niż w przypadku prezydenta Andrzeja Dudy czy premiera Mateusza Morawieckiego. Jednak bilans ocen Łukasza Szumowskiego nie jest już aż tak jednoznacznie pozytywny jak na początku marca. Wówczas, wraz z pierwszymi przypadkami zachorowań na Covid-19 w Polsce i jego aktywnością w mediach, notowaliśmy ogromny wzrost rozpoznawalności i zaufania do szefa resortu zdrowia (o 27 punktów procentowych – z zaledwie 19% w lutym do 46% deklaracji zaufania w marcu). Kolejne miesiące, w których pandemia była tylko jednym z kłopotów ministra Szumowskiego, drugim – podnoszone przez opozycję zarzuty konfliktu interesów oraz niejasnych powiązań biznesowo-rodzinnych, przyniosły wprawdzie dalszy wzrost zaufania (o 7 punktów procentowych), ale i dużo większy w skali wzrost ocen krytycznych (wzrost nieufności o 14 punktów – więcej, niż notujemy w przypadku innych, uwzględnionych w tym badaniu polityków).

Prezydent, premier i minister zdrowia to obecnie jedyni politycy, o których można powiedzieć, iż cieszą się zaufaniem więcej niż połowy Polaków. Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w naszym badaniu reprezentantów sceny politycznej kształtuje się już na wyraźnie niższym poziomie.

Dwóch na pięciu badanych ufa prezesowi Prawa i Sprawiedliwości Jarosławowi Kaczyńskiemu (40%, spadek o 5 punktów procentowych). W ocenach tego polityka wyraźnie przeważają noty negatywne – nie ufa mu prawie co drugi ankietowany (47% deklaracji nieufności, wzrost o 3 punkty).

Prawie takim samym zaufaniem jak prezes PiS cieszy się lider drugiego z ugrupowań Zjednoczonej Prawicy – Solidarnej Polski, minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro. W jego ocenach pozytywne i negatywne noty praktycznie się równoważą. Zaufanie do Zbigniewa Ziobry deklaruje 39% ankietowanych, nie ufa mu 40%. W stosunku do marca zaufanie do szefa resortu sprawiedliwości zmniejszyło się o 5 punktów procentowych i nieznacznie przybyło badanych nastawionych wobec niego krytycznie (wzrost nieufności o 2 punkty – różnica w granicach błędu pomiaru).

Na tym samym poziomie kształtuje się zaufanie do lidera Polskiego Stronnictwa Ludowego i kandydata w nadchodzących wyborach prezydenckich Władysława Kosiniaka-Kamysza. Ufa mu 38% ankietowanych, nieufność w stosunku do niego wyraża 28% respondentów. Aktualne notowania lidera PSL są gorsze niż w marcu, w okresie pierwszej kampanii prezydenckiej, poprzedzającej niedosłże wybory 10 maja. W porównaniu z tamtym okresem Władysławowi Kosiniakowi-Kamyszowi ubyło trochę sympatyków (spadek zaufania o 4 punkty procentowe), przede wszystkim przybyło mu jednak przeciwników. Nieufność w stosunku do niego wyraża obecnie o 8 punktów procentowych więcej respondentów niż w marcu br.

Kolejne miejsce w rankingu przypadło słabiej znanej, i co za tym idzie, ocenianej przez mniejszą grupę badanych marszałek Sejmu Elżbiecie Witek. Jej nazwisko i wizerunek nic nie mówią więcej niż co czwartemu z pytanych (26%). Zaufanie do niej ma prawie co trzeci ankietowany (32%), mniej osób – nieco ponad jedna czwarta jej nie ufa (26%). Także w przypadku marszałek Sejmu ostatnie, burzliwe politycznie tygodnie nie sprzyjały korzystnym ocenom. W porównaniu z marcem jej rozpoznawalność wzrosła (o 7 punktów procentowych), wraz z tym nie przybyło jednak badanych deklarujących do niej zaufanie (spadek o 1 punkt), zdecydowanie zwiększył się natomiast odsetek respondentów, którzy jej nie ufają (o 8 punktów procentowych).

Dużo gorsze od ostatnio rejestrowanych okazały się notowania Jarosława Gowina, jednego z głównych aktorów wydarzeń politycznych minionych tygodni. Zaufanie do lidera Porozumienia i byłego już wicepremiera deklaruje obecnie niespełna jedna trzecia ankietowanych (30%), ponad jedna trzecia (35%) mu nie ufa. W porównaniu z marcem zaufanie do szefa Porozumienia zmniejszyło się o 5 punktów procentowych i jednocześnie bardzo znacząco zwiększyła się grupa badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność (wzrost o 10 punktów).

Nieco ponad jedna czwarta badanych ma zaufanie do wicepremiera i ministra aktywów państwowych Jacka Sasina (27%). W przypadku tego polityka od marca odsetek pozytywnych głosów tylko nieznacznie się obniżył (spadek zaufania o 2 punkty procentowe – różnica w granicach błędów pomiaru), natomiast wyraźnie wzrosła liczba głosów krytycznych. Brak zaufania w stosunku do Jacka Sasina deklaruje 35% ankietowanych – aż o 11 punktów procentowych więcej niż w marcu. Obecnie, inaczej niż ponad dwa miesiące temu, w ocenach wicepremiera i ministra aktywów państwowych przeważa nieufność.

Na tym samym poziomie kształtuje się zaufanie do wicepremier i minister rozwoju Jadwigi Emilewicz (26% pozytywnych wskazań) i prawie takim samym zaufaniem cieszą się wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński oraz wicemarszałek Sejmu i była kandydatka KO w wyborach prezydenckich Małgorzata Kidawa-Błońska (po 25% deklaracji zaufania).

Z tej trójki polityków najslabiej rozpoznawana, ale jednocześnie relatywnie najlepiej oceniana jest Jadwiga Emilewicz. Jej nazwisko nic nie mówi dwóm piątym badanych (40% deklaracji nieznamomości). Wśród identyfikujących ją osób ma ona jednak dość dobre notowania – przy 26% deklaracji zaufania, nieufność w stosunku do niej wyraża 16% respondentów.

Wciąż stosunkowo mało znanym szerokiej publiczności politykiem pozostaje wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński. Nie zna go prawie co trzeci z pytanych (31% deklaracji nieznamości). Przez rozpoznające go osoby odbierany jest wyraźnie ambiwalentnie – równie często budzi zaufanie, co spotyka się z nieufnością (po 25% deklaracji). Podobnie jak inni politycy, wicepremier Gliński na przełomie maja i czerwca notuje pogorszenie dotychczasowych ocen, jednak na tle pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej straty te nie wydają się duże. W porównaniu z marcowymi ocenami odsetek respondentów darzących go zaufaniem zmniejszył się o 5 punktów procentowych, przy czym tylko minimalnie przybyło osób mających do niego negatywne nastawienie (wzrost nieufności o 3 punkty).

O niekorzystnych ocenach i dużych stratach wizerunkowych można natomiast mówić w przypadku Małgorzaty Kidawy-Błońskiej. Obecnie darzy ją zaufaniem jedna czwarta dorosłych Polaków (25%), natomiast nieufność wyraża prawie dwa razy więcej osób (48%). W stosunku do marca, kiedy jako kandydatka KO cieszyła się sporym zaufaniem, Małgorzata Kidawa-Błońska zdecydowanie straciła w opinii badanych. Zaufanie do niej zmniejszyło się o 12 punktów procentowych i w takim samym stopniu przybyło osób deklarujących nieufność (wzrost o 12 punktów).

Po 23% deklaracji zaufania na przełomie maja i czerwca zebrali szef Platformy Obywatelskiej Borys Budka oraz marszałek Senatu Tomasz Grodzki. Obecnie mają oni bardzo podobne notowania, także jeśli chodzi o poziom negatywnych ocen. Nieufność w stosunku do szefa PO deklaruje 41% ankietowanych, marszałkowi Senatu nie ufa 38% respondentów. Obaj politycy w ostatnich miesiącach dzielących kolejne badania stracili w ocenie respondentów. Duże straty wizerunkowe notujemy zwłaszcza w przypadku szefa PO Borysa Budki. W porównaniu z marcem zaufanie do niego spadło o 4 punkty procentowe, ale przede wszystkim wzrosła nieufność badanych do tego polityka (o 12 punktów).

Mniejszą skalę ma pogorszenie ocen marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego, oskarżanego przez publiczne media o celowe przewlekanie prac Senatu nad ustawą o wyborach korespondencyjnych i – w konsekwencji – fiasko organizacyjne tego przedsięwzięcia. Zaufanie do niego zmniejszyło się o 3 punkty procentowe, a odsetek badanych deklarujących nieufność wzrósł o 6 punktów.

Spośród uwzględnionych w badaniu polityków najmniej deklaracji zaufania uzyskał lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty. Zaufanie do niego zadeklarowała niespełna jedna piąta ankietowanych (18%), znacznie więcej osób – prawie jedna trzecia respondentów (31%) wyraziła wobec niego nieufność. Jednocześnie jednak, w odróżnieniu od innych przedstawicieli naszej sceny politycznej, notowania Włodzimierza Czarzastego pogorszyły się tylko nieznacznie. Zaufanie do niego zmniejszyło się o 3 punkty procentowe, zaś odsetek badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność praktycznie się nie zmienił (wzrost o 2 punkty).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	V/VI 2020	Różnica od III 2020	V/VI 2020	Różnica od III 2020		
w procentach						
Andrzej Duda	56	-6	33	4	8	0
Mateusz Morawiecki	54	-5	34	4	9	1
Łukasz Szumowski	53	7	25	14	11	8
Jarosław Kaczyński	40	-5	47	3	9	0
Zbigniew Ziobro	39	-5	40	2	13	3
Władysław Kosiniak-Kamysz	38	-4	28	8	18	11
Elżbieta Witek	32	-1	26	8	12	26
Jarosław Gowin	30	-5	35	10	20	9
Jacek Sasin	27	-2	35	11	13	20
Jadwiga Emilewicz	26	-	16	-	13	40
Piotr Gliński	25	-5	25	3	13	31
Małgorzata Kidawa-Błońska	25	-12	48	12	17	6
Tomasz Grodzki	23	-3	38	6	15	19
Borys Budka	23	-4	41	12	14	18
Włodzimierz Czarzasty	18	-3	31	2	17	28

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

Z największą nieufnością na przełomie maja i czerwca spotkali się była kandydatka Koalicji Obywatelskiej w wyborach prezydenckich Małgorzata Kidawa-Błońska (48%) oraz prezes PiS Jarosław Kaczyński (47%). Stosunkowo wielu badanych nie ufało również szefowi KO Borysowi Budce (41%), ministrowi sprawiedliwości i prokuratorowi generalnemu Zbigniewowi Ziobrze (40%) oraz marszałkowi Senatu Tomaszowi Grodzkiemu (38%).

W tym nietypowym i długim okresie dzielącym kolejne badania żaden z uwzględnionych na naszej liście przedstawicieli sceny politycznej nie poprawił swoich wcześniejszych notowań. Wzrost zaufania, jaki odnotowaliśmy w stosunku do ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego okazał się jedynie elementem polaryzacji jego ocen, bowiem towarzyszy mu dwukrotnie większy w skali wzrost odsetka deklaracji nieufności. Poza nim wszyscy w tym okresie stracili na zaufaniu społecznym – zarówno politycy opozycji, jak i formacji rządzącej.

Dużo gorsze od marcowych okazały się przede wszystkim notowania Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, która ostatecznie zrezygnowała ze startu w wyborach prezydenckich (spadek zaufania o 12 punktów procentowych i taki sam wzrost nieufności), a także szefa PO Borysa Budki (spadek zaufania o 4 punkty procentowe i wzrost nieufności o 12 punktów). W notowaniach stracił również bohater sporu o datę wyborów, który otwarcie przeciwstawił się woli prezesa PiS, lider Porozumienia Jarosław Gowin (spadek zaufania o 5 punktów procentowych i wzrost nieufności o 10 punktów). Z drugiej strony wyraźny wzrost deklaracji braku zaufania odnotował także polityk będący twarzą nieprzeprowadzonych w maju wyborów, próbujący do końca realizować powierzone mu zadanie, wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin (spadek zaufania o 2 punkty procentowe, wzrost nieufności o 11 punktów). Sporo w ocenie badanych stracił też lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (spadek zaufania o 4 punkty, wzrost nieufności o 8 punktów procentowych). Przy prawie niezmiennym poziomie zaufania równie wyraźnie wzrosła nieufność wobec marszałek Sejmu Elżbiety Witek (spadek zaufania o 1 punkt, wzrost nieufności o 8 punktów).

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019									2020			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	25	27	24	28	27	23
W. Czarzasty	12	14	13	14	15	18	17	21	22	21	19	21	18
A. Duda	66	65	65	64	65	66	65	68	67	64	60	62	56
J. Emilewicz	-	-	-	-	-	-	-	16	19	-	-	-	26
P. Gliński	27	26	26	26	26	28	29	31	31	30	28	30	25
J. Gowin	32	32	33	32	34	30	33	38	37	34	33	35	30
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	-	-	22	24	26	26	23
J. Kaczyński	43	46	48	44	48	47	45	46	46	45	43	45	40
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	35	34	38	40	37	36	37	25
W. Kosiniak-Kamysz	27	30	31	30	30	32	34	41	39	39	40	42	38
M. Morawiecki	55	54	54	54	57	57	57	60	59	59	55	59	54
J. Sasin	-	-	26	22	26	26	26	28	31	28	28	29	27
Ł. Szumowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	46	53
E. Witek	-	-	18	15	25	26	24	29	31	29	31	33	32
Z. Ziobro	45	46	48	47	43	43	43	44	46	46	44	44	39

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019									2020			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	27	25	26	24	29	41
W. Czarzasty	26	24	23	23	26	27	26	24	25	26	23	29	31
A. Duda	22	22	23	22	22	23	21	22	22	23	29	29	33
J. Emilewicz	-	-	-	-	-	-	-	5	7	-	-	-	16
P. Gliński	20	22	22	22	21	21	23	20	21	21	23	22	25
J. Gowin	25	26	24	26	26	27	26	24	24	25	27	25	35
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	-	-	17	29	28	32	38
J. Kaczyński	42	41	40	39	39	39	40	37	39	40	43	44	47
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	21	23	20	22	25	29	36	48
W. Kosiniak-Kamysz	21	20	19	17	19	22	21	17	18	15	15	20	28
M. Morawiecki	28	29	29	27	28	29	27	25	27	24	31	30	34
J. Sasin	-	-	23	21	20	21	25	21	24	23	22	24	35
Ł. Szumowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	11	25
E. Witek	-	-	10	11	12	16	14	11	18	16	18	18	26
Z. Ziobro	34	33	34	33	37	38	38	36	36	35	37	38	40

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

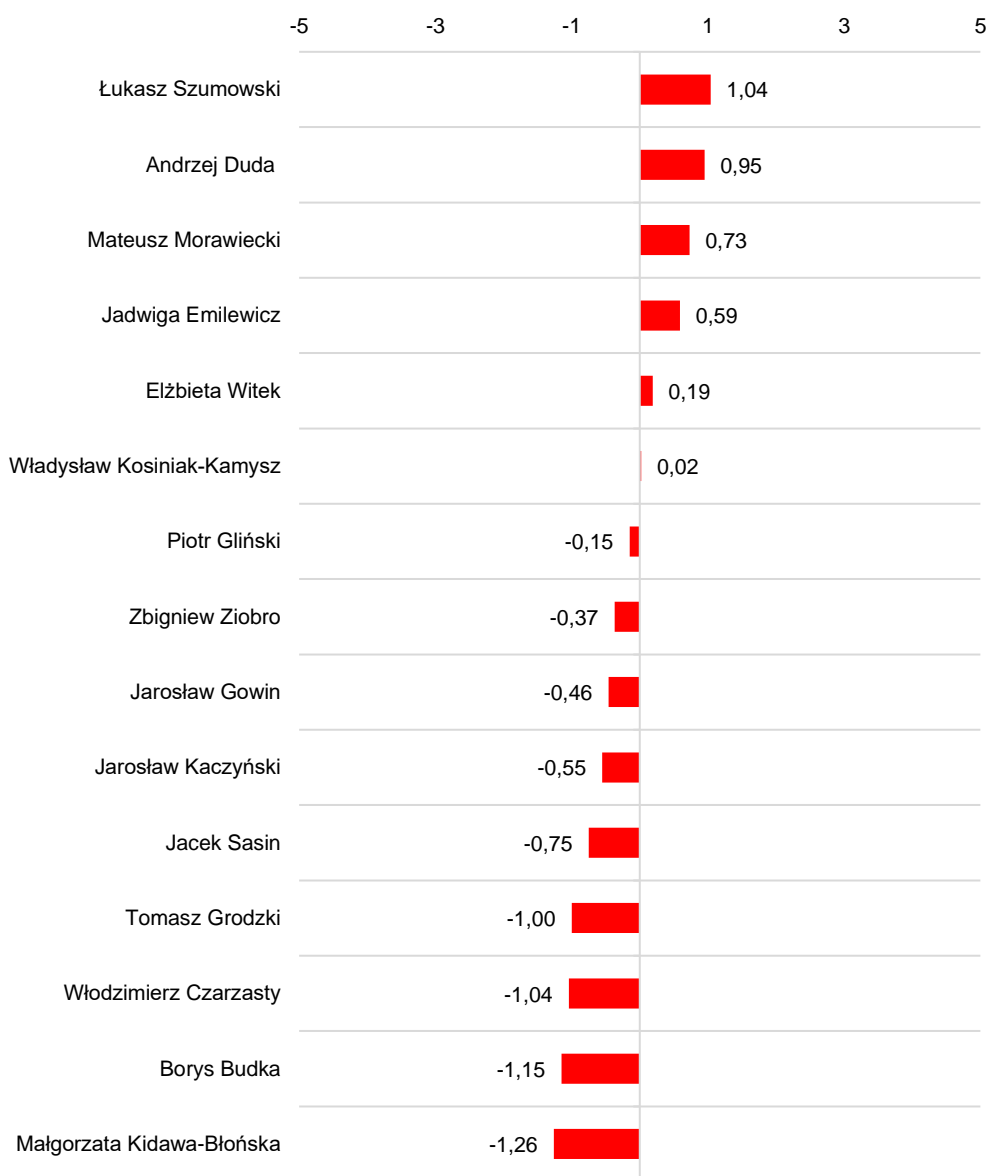
Podobnie jak w marcu, na początku pandemii, najbardziej wiarygodnym dla Polaków politykiem jest minister zdrowia Łukasz Szumowski. Średnia ocen szefa resortu zdrowia na 11-stopniowej skali zaufania–nieufności (od -5 do +5) wynosi 1,04 punktu i jest obecnie znacznie niższa niż ponad dwa miesiące wcześniej. Na kolejnych pozycjach tego rankingu znaleźli się: cieszący się nieco większym zaufaniem niż szef resortu zdrowia, ale i budzący więcej negatywnych emocji prezydent Andrzej Duda (średnia ocen wyniosła 0,95 punktu) oraz premier Mateusz Morawiecki (0,73 punktu). Dość wysoką średnią ocen, świadczącą o sporej przewadze zaufania nad nieufnością, ma jeszcze tylko minister rozwoju Jadwiga Emilewicz (0,59 punktu).

Znacznie słabiej, z niewielką przewagą zaufania nad nieufnością, wypada bilans ocen lokującej się na kolejnej pozycji tego rankingu marszałek Sejmu Elżbieta Witek (średnia wynosi 0,19 punktu). W notowaniach najlepiej ocenianego spośród liderów ugrupowań opozycyjnych szefa PSL i kandydata na prezydenta RP Władysława Kosiniaka-Kamysza pozytywne i negatywne noty praktycznie się równoważą (średnia ocen wynosi 0,02 punktu, a więc jest bliska wartości środka skali).

W przypadku pozostałych polityków bilans zaufania i nieufności jest niekorzystny – nieufność jest nastawieniem przeważającym.

Ujemną średnią ocen, wskazującą jednak na niewielką przewagę negatywnych nastawień, ma wicepremier Piotr Gliński (średnia wynosi -0,15 punktu). Gorzej bilans ten wypada w przypadku Zbigniewa Ziobry (-0,37), Jarosława Gowina (-0,46) oraz prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego (-0,55). Niską średnią ocen, świadczącą o dużej przewadze opinii negatywnych, mają: Jacek Sasin (-0,75), marszałek Senatu Tomasz Grodzki (-1,00), lider Lewicy Włodzimierz Czarzasty (-1,04), szef PO Borys Budka (-1,15) oraz wicemarszałek Sejmu i była kandydatka KO w wyborach prezydenckich Małgorzata Kidawa-Błońska (-1,26).

RYS. 1. Zaufanie do polityków na przełomie maja i czerwca 2020 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Porównanie aktualnych średnich ocen z rejestrowanymi w marcu potwierdza wcześniejszą konstatację o powszechnym i jednocześnie bardzo dużym w skali spadku zaufania do polityków. Ujemne różnice średnich ocen wskazują, że wszyscy uwzględnieni w badaniu przedstawiciele sceny politycznej stracili w ocenie respondentów, a w przypadku wielu notujemy też bardzo znaczące, wręcz rekordowe pogorszenie ocen.

W porównaniu z marcem relatywnie najwięcej straciła w opinii badanych Małgorzata Kidawa-Błońska (spadek wartości średniej ocen aż o 0,89 punktu). Niemal równie duże straty wizerunkowe ponieśli: odpowiedzialny za organizację wyborów 10 maja minister aktywów państwowych Jacek Sasin oraz lider Porozumienia Jarosław Gowin (różnice średnich ocen wynoszą odpowiednio -0,80 i -0,77 punktu). Niewiele mniej stracił w ocenie badanych lider PO Borys Budka (spadek średniej ocen o 0,68 punktu). Znacznie gorsze od marcowych okazały się także aktualne opinie o ministrze zdrowia Łukaszu Szumowski (spadek o 0,57 punktu). Podobnie pogorszył się wizerunek lidera PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza (-0,52 punktu) oraz marszałek Sejmu Elżbiety Witek (-0,48 punktu). Wyraźnie mniejsze zaufanie społeczne niż w marcu mają ponadto: prezes PiS Jarosław Kaczyński (-0,40 punktu), marszałek Senatu Tomasz Grodzki (-0,39 punktu), premier Mateusz Morawiecki (-0,36 punktu), prezydent Andrzej Duda (-0,35 punktu) oraz ministrowie Zbigniew Ziobro (-0,34 punktu) i Piotr Gliński (-0,32 punktu). Relatywnie najmniej stracił lider Lewicy Włodzimierz Czarzasty (różnica średnich ocen wyniosła -0,27 punktu i zmiana ta okazała się nieistotna statystycznie.)

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	III 2020	V/VI 2020	Różnica
Małgorzata Kidawa-Błońska	-0,37	-1,26	-0,89 *
Jacek Sasin	0,05	-0,75	-0,80 *
Jarosław Gowin	0,31	-0,46	-0,77 *
Borys Budka	-0,47	-1,15	-0,68 *
Łukasz Szumowski	1,61	1,04	-0,57 *
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,54	0,02	-0,52 *
Elżbieta Witek	0,67	0,19	-0,48 *
Jarosław Kaczyński	-0,15	-0,55	-0,40 *
Tomasz Grodzki	-0,61	-1,00	-0,39 *
Mateusz Morawiecki	1,09	0,73	-0,36 *
Andrzej Duda	1,30	0,95	-0,35 *
Zbigniew Ziobro	-0,03	-0,37	-0,34 *
Piotr Gliński	0,17	-0,15	-0,32 *
Włodzimierz Czarzasty	-0,77	-1,04	-0,27

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Na przełomie maja i czerwca największym zaufaniem ankietowanych cieszyli się prezydent Andrzej Duda, premier Mateusz Morawiecki oraz minister zdrowia Łukasz Szumowski. Zaufanie wobec tych polityków, choć wyraźnie rzadziej niż w marcu, deklarowała ponad połowa dorosłych Polaków.

Z największą nieufnością badanych spotkali się z kolei Małgorzata Kidawa-Błońska, prezes PiS Jarosław Kaczyński, a także przewodniczący PO Borys Budka, minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro oraz marszałek Senatu Tomasz Grodzki.

Okres dzielący nasze kolejne badania niewątpliwie należał do wyjątkowych nie tylko z powodu pandemii koronawirusa i toczącej się w jej tle kampanii wyborczej, ale i bezprecedensowych, co do przedmiotu i charakteru sporu, konfliktów politycznych dotyczących ustalenia terminu, trybu i organizacji wyborów prezydenckich. Niezrealizowany pomysł przeprowadzenia wyborów w trakcie pandemii, w maju, w trybie korespondencyjnym, zapewne nie przysporzył społecznego zaufania rządzącym. Z drugiej strony stracili także ci, którzy byli obwiniani o fiasko koncepcji majowych wyborów – politycy opozycji, na czele z byłą konkurentką obecnego prezydenta, Małgorzatą Kidawą-Błońską. Zapewne z tego samego powodu stracił na zaufaniu i przysporzył sobie przeciwników były wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin. W sumie okres pandemii przyniósł wyraźne nadwyrężenie zaufania Polaków do klasy politycznej głównego nurtu.

Opracowała

Agnieszka Cybulska